

Článek 1

Úvodní ustanovení

- (1) Tento dokument obecně upravuje postupy k zajištění pracovnělékařských služeb na Masarykově univerzitě (dále jen „MU“). Jejich druhy a lhůty pracovnělékařských prohlídek.
- (2) Toto rozhodnutí je závazné pro všechna pracoviště Masarykovy univerzity. Jedná se o vzor dokumentu, který si na jednotlivých pracovištích osoby odpovědné za BOZP upraví dle skutečných místních pracovních podmínek.

Článek 2

Stanovení organizace zajištění pracovnělékařských služeb

- (1) Pracovnělékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejichž součástí je:
 - a) Hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví;
 - b) Provádění preventivních prohlídek a hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci;
 - c) Poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a nemocemi souvisejícími s prací;
 - d) Školení v poskytování první pomoci a;
 - e) Pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce nebo služby
- (2) Pracovnělékařské služby pro MU zajišťuje smluvní poskytovatel pracovnělékařských služeb na základě uzavřeného smluvního vztahu.
- (3) Kontrolu dodržování povinností ze smlouvy a správnost provádění pracovnělékařských podmínek na straně MU se provádí namátkově odborně způsobilou osobou v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (dále jen „OZO BOZP“) v rámci ročních prověrek BOZP nebo jiných preventivních kontrol stavu BOZP.
- (4) Pracovnělékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejíž součástí je hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví, provádění pracovnělékařských prohlídek, které jsou preventivními prohlídkami, a hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci, poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a nemocemi souvisejícími s prací, školení v poskytování první pomoci a pravidelný dohled na pracovištích (dohled je povinnost provádět u kategorií práce **1 + 2 s profesním rizikem** a u kategorií **2R, 3, 4 jedenkrát za 3 roky**) a nad výkonem práce. Masarykova univerzita je povinna zajistit vstupní lékařskou prohlídku fyzické osoby před uzavřením smlouvy.
- (5) Poskytovatelem pracovnělékařských služeb pro MU jsou:
 - a) Obvodní lékař (obor všeobecné praktické lékařství) – pouze, pokud je zaměstnanec zařazen do kategorie práce 1 a pokud není součástí práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny vyhláškou č. 79/2013 Sb. (profesní rizika), nebo jinými právními předpisy.
 - b) Smluvní poskytovatel pracovnělékařských služeb – platí pro všechny ostatní případy, které nejsou vyjmenovány v bodě a).

Článek 3

Pracovnílékařské prohlídky

- (1) Pracovnílékařské prohlídky jsou MU prováděny u uchazečů o zaměstnání, zaměstnanců pracujících v pracovním vztahu a zaměstnancům pracujícím v obdobném vztahu pracovním, jako vstupní; periodické; mimořádné; výstupní; následné.
- (2) Pracovnílékařské prohlídky jsou prováděny vždy na základě písemné žádosti, obsahující všechny informace dle požadavků právních předpisů.
- (3) Pracovnílékařské prohlídky provádí smluvní poskytovatel pracovnílékařských služeb Masarykovy univerzity nebo obvodní lékař posuzované osoby.
- (4) Lékař, který provádí pracovnílékařskou prohlídku, o této vyhotoví lékařský posudek. Lékařský posudek musí obsahovat všechny náležitosti požadované právními předpisy.
- (5) Lékařský posudek se zpracuje ve třech originálních vyhotoveních, přičemž jedno obdrží posuzovaná osoba, jedno posuzující lékař a jedno MU.

Článek 4

Vstupní pracovnílékařské prohlídky

- (1) Provádí se za účelem zjištění, aby k výkonu práce v podmínkách s předpokládanou zdravotní náročností nebyla zařazena osoba ucházející se o zaměstnání, jejíž zdravotní způsobilost neodpovídá zařazení k předpokládané práci.
- (2) Vstupní lékařská prohlídka se zajišťuje vždy:
 - a) Před vznikem pracovního poměru,
 - b) Před převedením zaměstnance na jinou práci (změna pracovní pozice),
 - c) Právního vztahu založeného dohodou o pracích konaných mimo pracovní poměr, má-li být osoba ucházející se o zaměstnání zařazena k práci, která je podle zákona o ochraně veřejného zdraví prací rizikovou (2R, 3, 4) nebo náplň práce zahrnuje i profesní rizika (viz tabulka č. 3). MU může vstupní lékařskou prohlídku vyžadovat též, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o práci, která není prací rizikovou a která má být vykonávána na základě právního vztahu založeného dohodou o pracích konaných mimo pracovní poměr.
- (3) Vstupní zdravotní prohlídka se provádí kromě případů stanovených zákonem též před změnou druhu práce nebo před převedením zaměstnance na jinou práci, pokud jde o práci vykonávanou za odlišných podmínek, než ke kterým byla posouzena zdravotní způsobilost zaměstnance. Odlišnými podmínkami se rozumí navýšení rizikových faktorů nejméně o jeden nebo jejich změna, popřípadě zařazení k výkonu rizikové práce
- (4) Osoba ucházející se o zaměstnání se považuje za zdravotně nezpůsobilou k výkonu práce, k níž má být zařazena, pokud se nepodrobí vstupní lékařské prohlídce.

Článek 5

Periodická lékařská prohlídka

- (1) Periodická lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění včasné změny zdravotního stavu vzniklé v souvislosti se zdravotní náročností vykonávané práce nebo stárnutím organismu, kdy další výkon práce by mohl vést k poškození zdraví posuzovaného zaměstnance, nebo k poškození zdraví jiných osob.
- (2) Periodické pracovnílékařské prohlídky se provádějí v periodách uvedených v tabulkách níže nebo lhůtách, které určí krajská hygienická stanice (dále jen „KHS“). Za dodržení period odpovídá vedoucí zaměstnanec. Periodické pracovnílékařské

prohlídky se provádějí u smluvního poskytovatele pracovnělékařských služeb nebo registrujícího poskytovatele zaměstnance.

- (3) V případě zařazení zaměstnanců do kategorie 1 a 2 bez profesního rizika je možné periodickou lékařskou prohlídku nevykonávat, pokud to zaměstnavatel nebo zaměstnanec nevyžaduje. Lhůty periodických pracovnělékařských prohlídek dle kategorie práce jsou uvedeny viz tabulka č. 2.
- (4) Zákonem taxativně uložené periody lékařských prohlídek jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Zákonem taxativně uložené prohlídky

Zákonem taxativně uložené prohlídky	Perioda
Noční práce	1 x 2 roky
Mladiství zaměstnanci	1 x ročně

Tabulka 2: Lhůty periodických pracovnělékařských prohlídek dle kategorie práce

Kategorie práce	Věk		Poznámka
	Do 50 let, 1 x za uvedený počet let	Nad 50 let, 1 x za uvedený počet let	
Kategorie 1	6 let	4 roky	Provádí se pouze, pokud ji příslušné HS nebo zaměstnanec vyžaduje
Kategorie 2	4 roky	2 roky	Provádí se pouze, pokud ji příslušné HS nebo zaměstnanec vyžaduje
Kategorie 2R, 3	2 roky	2 roky	
Kategorie 4	1 rok	1 rok	
Profesní riziko včetně zaměstnanců mimo pracovní poměr)	4 roky	2 roky	

- (5) Jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku, poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku. Dnem rozhodným pro stanovení termínu periodické prohlídky je den vydání lékařského posudku na základě:
- vstupní prohlídky nebo mimořádné prohlídky podle § 12 odst. 2 písm. e) nebo písm. f) bodu 3 nebo
 - periodické prohlídky, pokud dosavadní lékařský posudek pozbyl platnosti.
- (6) V případě, kdy se u zaměstnance provádí periodická lékařská prohlídka dle profesního rizika, se postupuje dle tabulky č. 2, kde je vypsán seznam profesních rizik, která se u zaměstnance mohou vyskytovat.

Tabulka 3: Lhůty periodických lékařských prohlídek dle profesních rizik

Prohlídky dle profesního rizika	Perioda
Práce ve zdravotnických zařízeních, v zařízeních sociálních služeb a práce v dalších zařízeních obdobného charakteru, jejíž součástí je obvyklý přímý kontakt s klienty nebo pacienty, a dále práce zahrnující poskytování sociálních služeb v přirozeném sociálním prostředí osob	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky
Obsluha jeřábů, opraváři jeřábů, vazači jeřábových břemen, obsluha zdvihacích ramen, obsluha transportních zařízení včetně	Do 50 let: 1 x 4 roky

výtahů a zakladačů a obsluha důlních těžních strojů, stavebních strojů	Nad 50 let: 1 x 2 roky
Obsluha a řízení motorových a elektrických vozíků a obsluha vysokozdvizných vozíků	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky
Obsluha řídicích center a velínů velkých energetických zdrojů včetně jaderných a chemických provozů, při jejichž havárii by mohlo dojít k ohrožení zaměstnanců či obyvatelstva a k závažným ekologickým následkům	Do 50 let: 1 x 2 roky Nad 50 let: 1 x 1 rok
Nakládání s výbušninami, opravy tlakových nádob a kotlů, obsluha kotlů s výkonem alespoň jednoho kotle 50 kW a větším a kotelen se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů větším než 100 kW, obsluha tlakových nádob stabilních a tlakových stanic technických plynů, obsluha a opravy turbokompresorů, chladicích zařízení nad 40000 kcal (136360 kJ), obsluha a opravy vysokonapěťových elektrických zařízení, práce na elektrických zařízeních podle jiných právních předpisů	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky Při nakládání s výbušninami 1 x 2 roky.
Práce v hlubinných dolech	Do 50 let: 1 x 2 roky Nad 50 let: 1 x 1 rok
Práce ve výškách nad úroveň terénu a nad volnou hloubkou nad 10 metrů, kdy je nutné použít prostředky osobní ochrany, kterými jsou osobní ochranné prostředky proti pádu	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky
Práce záchranářů s výjimkou zdravotnických záchranářů	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky
Práce v klimaticky a epidemiologicky náročných oblastech zahraničí	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky
Noční práce: zaměstnanci pracující v noci podle § 78 odst. 1 písm. k) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 365/2011 Sb.	1 x 2 roky
Další práce nebo činnosti v profesním riziku, které stanoví v rámci prevence rizik, v případech, kdy nelze tato rizika odstranit, zaměstnavatel ve spolupráci s poskytovatelem pracovnělékařských služeb a práce zařazené do kategorie druhé, jejichž součástí jsou níže uvedené rizikové faktory pracovních podmínek podle části I. <i>Rizikové faktory pracovních podmínek podle části I.:</i> 1. Látky s pozdním účinkem karcinogenním a mutagenním – karcinogeny kategorie 1 a 2 nebo kategorie 1A a 1B a mutageny kategorie 1 nebo 2 nebo kategorie 1A a 1B, 2. Látky toxické pro reprodukci kategorie 1 a 2 nebo kategorie 1A a 1B a) kovová rtuť a její anorganické sloučeniny, b) arzén a jeho sloučeniny, c) beryllium a jeho sloučeniny, d) kadmium a jeho sloučeniny, e) chróm a jeho VI-mocné sloučeniny, 3. nikl a jeho sloučeniny, 4. organické sloučeniny fosforu (například organofosfáty – OF a trikrezylfosfát-TKP a další), 5. fluór a jeho anorganické a organické sloučeniny, 6. trichlorethylen a tetrachlorethylen (perchlorethylen), 7. tetrachlormethan, trichlorethan (chloroform), dichlormethan (methylenchlorid), 1,1-dichlorethan, 1,2-dichlorethan, 1,1,1-trichlorethan, 1,1,2-trichlorethan, 8. vinylchlorid (chlorethen), 9. 1,3-butadien (buta-1,3dien), 10. aromatické a heterocyklické aldehydy (například 2-furaldehyd (furfural), tetrahydrothiopyran-3-karboxaldehyd, benzaldehyd),	Do 50 let: 1 x 4 roky Nad 50 let: 1 x 2 roky (obecně)

11. akrylonitril a jiné nitrily (například acetonitril, propannitril, malononitril, adiponitril dimethylformamid),
12. benzen,
13. styren (vinylbenzen) a divinylbenzen a styrenoxid,
14. aromatické nitro sloučeniny (například nitrobenzen, nitrotolueny, dinitrobenzeny, dinitrotolueny, trinitrotoluen, dinitrofenol, trinitrofenol (kyselina pikrová), dinitro-o-krezol, dinitrochlorbenzen),
15. aromatické amino sloučeniny (například anilín, p-toluidin, m-toluidin, benzidin a jeho soli, dichlorbenzidin a jeho soli, 2-naftylamin, 4-aminobifenyl a jeho soli, o-toluidin) se zvláštním zřetelem na C, M a R, pokud některá z těchto sloučenin má tuto klasifikaci,
16. polychlorované bifenyly, dibenzodioxiny (například 2,3,7,8-TCDD) a dibenzofurany,
17. polycyklické aromatické uhlovodíky (například benzo(a)pyren, benzo(a)anthracen, benzo(e)acefenanthrylen, benzo(j)fluoranthén, benzo(k) fluoranthén, dibenzo(a,h)anthracen, chrysen, benzo(e)pyren),
18. karbamátové insekticidy (například inhibitory AChE - aldicarb, carbofuran, methomyl, bendiocarb, carbaryl, pirimicarb),
19. sloučeniny cínu (vztahuje se pouze na inhalační expozici),
20. ethylenoxid (oxiran) a epichlorhydrin (1-chlor-2,3-epoxypropan; chlormethyloxiran),
21. halogenované alkylethery a aryethery (například bis(chlormetyl)ether a chlormethylmethylether),
22. formaldehyd a jiné alifatické aldehydy (například acetaldehyd, butyraldehyd, paraldehyd (2,4,6-trimethyl-1,3,5-trioxan), glutaraldehyd, metanaldehyd, akrylaldehyd (akrolein)),
23. svařování elektrickým obloukem s ohledem na inhalační expozici, včetně svařování nerezové oceli,
24. alergeny a iritancia vyvolávající bronchiální astma a alergickou rinitidu - vysokomolekulární, nízkomolekulární alergeny a látky vyvolávající exogenní alergickou alveolitidu,
25. faktory, které způsobují maligní nádory kůže (sluneční záření, umělé UV záření),
26. kontaktní alergeny a látky, které mohou vyvolat senzibilizaci při styku s kůží, kontaktní iritancia, které jsou látkami dráždivými kůži,
27. látky s převážně aknegenním účinkem typu chladících kapalin a řezných olejů s výjimkou látek uvedených v položce 17,
28. další látky klasifikované jako karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci,
29. vibrace s přenosem na horní končetiny,
30. nepřijatelné pracovní polohy.

Vysvětlení k tabulkám: Pokud je pro profesi zaměstnance stanoveno několik odlišných lhůt periodických pracovnělékařských prohlídek v jedné skupině, má vždy přednost kratší lhůta.

Periody pracovnělékařských prohlídek dle profesních rizik mají přednost před lhůtami periodických pracovnělékařských prohlídek dle kategorie práce.

Článek 6

Mimořádná lékařská prohlídka

- (1) Mimořádná lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění zdravotního stavu posuzovaného zaměstnance v případě důvodného předpokladu, že došlo ke ztrátě zdravotní způsobilosti k práci nebo pokud dojde ke zvýšení míry rizika již dříve zohledněného rizikového faktoru pracovních podmínek.
- (2) Mimořádná lékařská prohlídka se provádí, pokud:
 - a) Ji nařídil orgán veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo tak stanoví zákon upravující využívání jaderné energie a ionizujícího záření
 - b) To v daném období vyžaduje zdravotní náročnost konkrétních pracovních podmínek,
 - c) Došlo ke zhoršení pracovních podmínek ve smyslu zvýšení míry rizika u rizikového faktoru, k němuž již byla posuzována zdravotní způsobilost zaměstnance,
 - d) Bylo nejméně dvakrát zjištěno překročení limitní hodnoty ukazatelů biologického expozičního testu, popřípadě na základě závěrů jiných vyšetření prováděných za účelem sledování zátěže organismu působením rizikových faktorů pracovních podmínek,

- e) Byla při pracovnělékařské prohlídce zjištěna taková změna zdravotního stavu zaměstnance, která předpokládá změnu zdravotní způsobilosti k práci v době kratší, než je lhůta pro provedení periodické prohlídky
 - f) Byl výkon práce přerušen:
 - i. Z důvodu nemoci po dobu delší než 8 týdnů, s výjimkou výkonu práce v kategorii první podle zákona o ochraně veřejného zdraví a nejde-li o práci nebo činnost, jejíž součástí je riziko ohrožení zdraví nebo nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
 - ii. V důsledku úrazu s těžkými následky, nemoci spojené s bezvědomím nebo jiné těžké újmy na zdraví, nebo
 - iii. Z jiných důvodů na dobu delší než 6 měsíců, nejedná-li se o přerušení výkonu práce z důvodu čerpání mateřské dovolené nebo rodičovské dovolené,
- (3) Mimořádná prohlídka po ukončení přerušení výkonu práce se provede nejméně do 5 pracovních dnů ode dne nového započetí výkonu dosavadní práce.
- (4) Mimořádná prohlídka se dále provádí na základě:
- a) Žádosti předložené zaměstnavatelem z vlastního podnětu nebo podnětu zaměstnance,
 - b) Informace sdělené ošetřujícím lékařem o důvodném podezření, že změnou zdravotního stavu zaměstnance došlo ke změně zdravotní způsobilosti.
- (5) Má-li platnost dosavadního lékařského posudku uplynout v době kratší než 90 dnů nebo dosavadní lékařský posudek již není platný, a dojde-li v této době k souběhu mimořádné a periodické prohlídky, provede se periodická prohlídka, přitom se provedou i vyšetření potřebná pro mimořádnou prohlídku stanovená posuzujícím lékařem s ohledem na důvod provedení mimořádné prohlídky, nebo vyšetření stanovená v rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví.

Článek 7

Výstupní pracovnělékařské prohlídky

- (1) Výstupní lékařská prohlídka se provádí za účelem zjištění zdravotního stavu zaměstnance v době ukončení výkonu práce, a to s důrazem na zjištění takových změn zdravotního stavu, u kterých lze předpokládat souvislost se zdravotní náročností vykonávané práce. Pro zjištění zdravotního stavu zaměstnance podle věty první není třeba výpis ze zdravotní dokumentace registrujícího poskytovatele požadovat.
- (2) Výstupní prohlídka se při ukončení pracovněprávního nebo obdobného vztahu provede:
- a) Při ukončení pracovněprávního nebo obdobného vztahu vždy, pokud:
 - i. zaměstnanec vykonával práci zařazenou podle zákona o ochraně veřejného zdraví v kategorii druhé rizikové, třetí nebo čtvrté
 - ii. u zaměstnance byla v době výkonu práce u současného zaměstnavatele uznána nemoc z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání, pokud trvají, nebo
 - iii. zaměstnanec utrpěl v době výkonu práce na Masarykově univerzitě pracovní úraz a v příčinné souvislosti s ním byla uznána opakovaně dočasná pracovní neschopnost, popřípadě bylo provedeno nové bodové ohodnocení bolesti nebo ztížení společenského uplatnění podle právního předpisu upravujícího odškodňování způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání
 - b) před převedením zaměstnance na jinou práci nebo před změnou druhu práce, pokud jde o ukončení práce rizikové, nebo

- c) pokud tak stanoví jiný právní předpis.
- (3) Na základě provedení výstupní prohlídky osobě a osobě, která o prohlídku požádala, předáno potvrzení o jejím provedení. Kopie potvrzení se zakládá do zdravotní dokumentace pracovnělékařských služeb.
- (4) Výstupní prohlídka při ukončení pracovněprávního nebo obdobného vztahu se provede v případě, kdy o to požádá zaměstnavatel nebo jeho prostřednictvím zaměstnanec.

Článek 8

Následná pracovnělékařská prohlídka

- (1) Následná pracovnělékařská prohlídka se provádí za účelem včasného zjištění změn zdravotního stavu vzniklých v souvislosti s prací za takových pracovních podmínek, jejichž důsledky se mohou projevit i po ukončení práce, a to za účelem včasného zjištění potřebné zdravotní péče, popřípadě odškodnění. Na základě provedení následné prohlídky se nevydává lékařský posudek.
- (2) Následné pracovnělékařské prohlídky se provádějí, pokud tak stanoví příslušný orgán ochrany veřejného zdraví nebo jiný právní předpis.

Článek 9

Pracovnělékařské prohlídky zvláštních skupin osob

- (1) Pracovnělékařské prohlídky žáků středních škol, kteří absolvují na pracovištích MU praktickou výuku, se provádějí na základě žádosti ředitele školy žáka.
- (2) Ředitel školy žáka má právo na informace o práci, kterou bude žák během praktického vyučování vykonávat, o kategorii práce a dalších rizikových faktorech pro řádné vyplnění žádosti. Pracovnělékařskou prohlídku ve stanovených případech provádí smluvní poskytovatel pracovnělékařských služeb společnosti. Náklady na tuto prohlídku hradí ředitel školy žáka.
- (3) Pracovnělékařské prohlídky v případě mladistvých zaměstnanců provádí smluvní poskytovatel pracovnělékařských služeb a to:
- Vždy před vznikem pracovního poměru a před převedením na jinou práci;
 - Pravidelně podle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně.

Článek 10

Lékařské posudky

- (1) Zdravotně způsobilý – je schopen plně vykonávat práci, na kterou byl k lékaři vyslán (na základě vstupní lékařské prohlídky)
- (2) Zdravotně způsobilý s podmínkou – podmínka spočívá například v použití kompenzačně upraveného zařízení nebo zdravotnického prostředku (brýlí)
- (3) Zdravotně nezpůsobilý – zaměstnanec není způsobilý k výkonu práce
- (4) Pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost – v ostatních případech (periodická, mimořádná, výstupní)
- Dlouhodobým pozbytím zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní práci se rozumí stabilizovaný zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti zaměstnance významně pro jeho schopnost vykonávat dosavadní práci, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 180 dnů nebo lze předpokládat, že tento zdravotní stav bude trvat déle než 180 dnů, a výkon této práce by vážně ohrozil jeho zdraví.